

ПРЕДГОВОР

Като съвременно и бързо развиващо се направление в науката и практиката бизнес логистиката придобива все по-голяма популярност не само в чужбина, но и в страната ни. Логистиката е ключова функционална област във фирменото управление с основен фокус върху реалните процеси в компаниите и като такава тя има съществен принос за повишаване на ефективността и фирмената конкурентоспособност. Свидетели сме на нарастваща степен на приложение на методите и средствата за интегрирано управление на материалните и свързаните с тях потоци не само в дейността на компаниите, но и в цели вериги на доставки, състоящи се от участниците в производството и разпределението на продуктите до крайните клиенти. Глобализацията, непрекъснатите промени в търсенето и предлагането, както и редица други политически, икономически и технологични фактори, изведоха на преден план необходимостта да се развият способности за управление на гъвкави и същевременно високоефективни вериги. Поради тази причина интересът към бизнес логистиката, в т.ч. и в последната ѝ фаза на развитие като концепция за управление на реалните процеси във веригите на доставките, непрекъснато нараства. Почти няма средно или голямо предприятие, което да не е обособило отдел по управление на материалните потоци, носещ различни наименования – "Логистика", "Управление на веригата на доставките", "Управление на материалите" и др. В по-малките компании, произвеждащи или търгуващи със стоки, където няма формирани организационни отдели, са налице специалисти, които извършват някои или всички логистични дейности и разпознават себе си като логистици. Бурното развитие на логистиката допринесе и за развитието на ясно обособен логистичен сектор в икономиката, състоящ се от компании, които предлагат различни видове логистични услуги.

Нарастващото приложение на логистичната концепция и интензификацията на материалните потоци в света доведоха до непрекъснато растяща нужда от логистични кадри. Специалисти в тази област се търсят от всички участници във веригата на доставките – производствени, търговски компании, доставчици на логистични услуги, компании от непроизводствената сфера. В световен мащаб търсенето на професионалисти по логистика и управление на веригата на доставките е 6 пъти по-голямо от предлагането¹. Изследванията на кариерата в тази сфера разкриват, че това е една от най-високо платените професии, която в производствените фирми

¹ Langley, J., CapGemini. Third-party logistics study. The state of logistics outsourcing. Results and Findings of the 19th Annual Study, 2015.

води до вицепрезидентска позиция, а в търговски, транспортни и складови фирми – до поста президент.

Настоящият учебник е предназначен за студентите от различни направления, изучаващи дисциплината "Бизнес логистика". Той е разработен в съответствие с учебната програма по тази дисциплина. Неговата цел е да запознае студентите с мястото и ролята на логистиката в компаниите, да ги въведе в логистичната проблематика, да развие у тях умения и увереност за разкриване на практически проблеми в областта на управлението на логистиката, както и умения да участват компетентно при разрешаването на логистичните проблеми. Същевременно учебникът би могъл да се ползва и от представители на бизнес практиката за допълване и разширяване на знанията им в областта на логистиката.

Съдържанието на учебника е разделено на три части. В първите пет глави са разкрити концептуалните основи на бизнес логистиката. Те включват представяне на нейната същност и еволюцията в развитието ѝ, както и мястото и ролята ѝ в икономиката и фирменото управление. Наред с това е разяснена основополагащата в теорията на логистиката концепция за анализ на общите логистични разходи и влиянието на продуктовите характеристики върху тях. Внимание е обърнато и на основните видове логистични стратегии в контекста на процеса на стратегическо планиране в компаниите.

Втората част, която включва шеста, седма, осма и девета глава, е посветена на основните области на вземане на решения в сферата на логистиката – логистичното обслужване на клиентите като краен резултат от осъществяваните логистични дейности, управлението на запасите, управлението на транспорта и на складовите системи.

Третата част обхваща последните две глави, в които се изясняват основните концепции за интегрирано управление на материалните потоци, а също и информационните системи и технологии, използвани в логистиката за управление на информационните потоци, които са свързани с материалните.

В учебника са включени редица примери, конкретни казуси или допълнителни разяснения, които наблягат на определени отделни проблеми и целят илюстриране на разглежданите постановки или разширяване на знанията.

Посочени са редица термини на английски език, не само защото това е най-използваният език за бизнес комуникации между контрагенти от различни държави, а и защото тези термини са се утвърдили и в българската бизнес практика.

Автори на отделните глави са:

- доц. д-р Мирослава Раковска – обща редакция на учебника, предговор, глави 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 и 10;
- доц. д-р Николай Драгомиров – глави 9 и 11;
- гл. ас. д-р Камен Луканов – глава 8.

С благодарност се приемат всякакви бележки и допълнения към съдържанието на учебника, които биха повишили неговото качество.